

Státní zámek Telč – Růžie Vysočiny

Finanční rámec projektu Státní zámek Telč – Růžie Vysočiny:

Dotace ze strukturálních zdrojů – 179 240 170,66 tj. 85% podíl na celkových způsobilých výdajích, Národní veřejné zdroje (dotace ze státního rozpočtu) – 31 630 618,36 Kč, tj. 15% podíl na celkových způsobilých výdajích,

Celkové způsobilé výdaje	–	210 870 789,02 Kč
Celkové nezpůsobilé výdaje	–	718 175,00 Kč (hradí příjemce z vlastních zdrojů)
Celkové výdaje projektu	–	211 588 964,02 Kč

Státní zámek Telč je národní kulturní památka, zapsaná na seznamu světového kulturního dědictví UNESCO ve vlastnictví státu v kraji Vysočina, který je ve správě příspěvkové organizace Ministerstva kultury - Národního památkového ústavu (NPÚ) má uděleno právo hospodařit s majetkem státu.

Historie zámku:

Zámek Telč vznikl v 2. pol 13 století, patří mezi nejvýznamnější představitele renesanční architektury v České republice. Původně gotický hrad byl přestaven na renesanční sídlo hlavně za vlády Zachariáše z Hradce. Po roce 1552 – prováděl Zachariáš z Hradce postupně přestavbu telčského zámku v renesančním stylu. Přestavba probíhala ve dvou etapách pod vedením italských mistrů. V některých zámeckých interiérech se zachovaly starší tzv. sklípkové klenby s původní dekorativní výzdobou. Ty pocházejí od kameníka a stavitele Leopolda Esterreichera z nedalekých Slavonic. Začátek 17. století – pol. 20. století – zámek v Telči je postupně ve vlastnictví šlechtických rodů Slavatů, Lichtensteinů – Kastelkornů a Podstatských. Vzhled zámku se během tohoto období již zásadně neproměňoval.

Nejmajestátnějším interiérem telčského zámku jsou honosné reprezentační sály s dřevěnými kazetovými stropy a původními dřevěnými podlahami včetně mramorové podlahy v Rytířském sále. Jedná se o Zlatý, Modrý, a Císařský neboli Malý sál v severní části zámeckého renesančního křídla.

Architektem, který vtiskl konečnou podobu celému areálu, byl pravděpodobně Baldassare Maggi z Arogna. Poslední stavební aktivitou bylo vybudování pohřební kaple Všechny svatých (1580), nad níž byl vybudován audienční sál, dnes nazývaný Rytířský sál. Původní stav většiny prostor nenarušili ani pozdější majitelé zámku, a tak se dnes Telč řadí k několika málo intaktně zachovaným českým a moravským renesančním zámkům a patří tak mezi klenoty moravské renesanční architektury. V roce 1992 zámek Telč je prohlášen památkou světového dědictví UNESCO

Cílem realizace projektu je jeho zachování pro další generace a současně zpřístupnění co největšímu počtu návštěvníků, pro které je lákadlem nejen architektonické řešení zámku a jeho stavebně technický stav, ale také široké spektrum nabízených možností využití a prohlídek. Projekt proto reaguje jak interiérovou i exteriérovou stavební obnovou objektu včetně realizace inženýrských sítí, tak i zpřístupněním interaktivní expozice Zámeckého muzea a instalovaného depozitáře. Globálním cílem projektu je zachování, ochrana a rozvoj národní kulturní památky zapsané na seznamu světového kulturního dědictví UNESCO, státního zámku Telč.

Realizaci projektu tak dojde k:

- technické a stavební obnově objektu zámku Telč – především odstranění havarijního stavu elektroinstalací a střechy, nevyhovujícího stavu vybraných konstrukcí a fasád
- zvýšení atraktivity hojně navštěvovaného památkového objektu – zámku Telč, očekávaný nárůst počtu návštěvníků je 6,8%
- rozšíření nabídky zpřístupněných prostor objektu návštěvníkům - nová prohlídková trasa Pivovar s instalovaným depozitářem a vybudování nové expozice Zámeckého muzea
- restaurování - konzervování movitých předmětů, které jsou součástí objektu
- zkvalitnění a rozšíření využitelnosti zámecké zahrady

- zlepšení standardu poskytovaných služeb prostřednictvím vybudování návštěvnické i
- digitalizaci výstupů projektu
- zvýšení zabezpečení a ochrany obnovené části památkového objektu
- zabezpečení památkového objektu z pohledu požární ochrany a značnému vylepšení možnosti v případě nutného zásahu

Realizací projektu budou vyřešeny následující problémy:

- KVALITATIVNĚ NEVYHOVUJÍCÍ A PROSTOROVĚ NEDOSTAČUJÍCÍ DEPOZITÁRNÍ PROSTORY - Zpřístupnění nového instalovaného depozitáře - zlepšení podmínek pro uložení sbírkových předmětů vybudováním nových depozitárních prostor zámku.
- NEVYHOVUJÍCÍ VÝSTAVNÍ PROSTORY - Tvorba nové expozice, která splňuje nové trendy ve výstavnictví.
- NEDOSTATEČNÁ OCHRANA OBJEKTU - Ochrana objektu a mobiliáře před nebezpečím požáru, poškozením a zcizením, instalací systémů EPS, EZS a CCTV.
- ABSENCE ODPOČINKOVÝCH A INFORMAČNÍCH PROSTOR PRO NÁVŠTĚVNÍKY - Vytvoření většího komfortu pro návštěvníky - nové návštěvnické centrum, kterým zámek dosud nedisponuje, reinstalace prostoru pokladny.
- HAVARIJNÍ STAV ELEKTRICKÝCH ROZVODŮ – Realizace nových elektrických rozvodů v gotické části objektu – Starý hrad.
- NEVYHOVUJÍCÍ STAV PÁTEŘNÍCH ROZVODŮ – Realizace nových páteřních (areálových) rozvodů vody, kanalizace a elektřiny.
- HAVARIJNÍ STAV A POŠKOZENÉ FASÁDY - Revitalizace větší části fasád včetně zajištění statiky vrchních říms a omítek, včetně restaurování okenních otvorů a sgrafit.
- HAVARIJNÍ STAV STŘECHY ZÁMECKÉ GALERIE – Zajištění obnovy a vyspravení střešní krytiny včetně trámových vazeb.
- HAVARIJNÍ STAV STROPU RYTÍŘSKÉHO SÁLU – Zajištění obnovy a restaurace významného sálu.

Zdůvodnění realizace projektu

- OBNOVA PAMÁTKY UNESCO - Obnova nosných konstrukcí, fasád včetně havarijního stavu, výplní otvorů, střešních konstrukcí, atd. a také zastaralé stávající technické sítě. Revitalizace větší části fasád včetně zajištění statiky vrchních říms a omítek, včetně restaurování okenních otvorů a sgrafit. Zajištění obnovy a vyspravení střešní krytiny včetně trámových vazeb a části v havarijním stavu, realizace nových elektrických rozvodů (s ohledem na havarijní stav) v gotické části objektu – Starý hrad.
- ZPŘÍSTUPNĚNÍ NOVÉHO INSTALOVANÉHO DEPOZITÁŘE - zlepšení podmínek pro uložení sbírkových předmětů vybudováním nových depozitárních prostor zámku. Současně bude návštěvníkům umožněno nahlédnout do práce restaurátorů.
- ZAJIŠTĚNÍ MODERNÍCH INTERAKTIVNÍCH VÝSTAVNÍCH PROSTOR - Tvorba nové expozice, která splňuje nové trendy ve výstavnictví a představí návštěvníkům historii a vývoj zámku v různých etapách.
- OCHRANA OBJEKTU - Ochrana objektu a mobiliáře před nebezpečím požáru, poškozením a zcizením instalací systémů EPS, EZS a CCTV. Dále bude provedena nová elektroinstalace, jelikož stávající již nevyhovuje požadavkům na ochranu před požárem.
- VYTVOŘENÍ ODPOČINKOVÝCH A INFORMAČNÍCH PROSTOR PRO NÁVŠTĚVNÍKY - Vytvoření většího komfortu pro návštěvníky - nové návštěvnické centrum (infocentrum), kterým zámek dosud nedisponuje, reinstalace prostoru pokladny.
- Zámek Telč, který je od roku 1992 zapsán na Seznamu světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO je významným renesančním skvostem uprostřed Českomoravské vrchoviny a střední Evropy. Ročně jej navštíví více jak **73.000 návštěvníků**.

Zámek Uherčice - šlechtické sídlo jako divadelní scéna

Finanční rámec projektu Zámek Uherčice - šlechtické sídlo jako divadelní scéna:

*Dotace ze strukturálních zdrojů – 94 004 314,35 tj. 85% podíl na celkových způsobilých výdajích,
Národní veřejné zdroje (dotace ze státního rozpočtu) – 16 588 996,65 Kč, tj. 15% podíl na celkových způsobilých výdajích,*

Celkové způsobilé výdaje	–	110 593 311,00 Kč
Celkové nezpůsobilé výdaje	–	2 154 561,00 Kč (hradí příjemce z vlastních zdrojů)
Celkové výdaje projektů	–	112 747 872,00 Kč

Zámek Uherčice je národní kulturní památka, zapsaná na seznamu kulturních památek, který je ve správě příspěvkové organizace Ministerstva kultury - Národního památkového ústavu (NPÚ), který má uděleno právo hospodařit s majetkem státu.

Hlavním důvodem pro realizaci předkládaného projektu je zejména havarijní stav památky. Bez provedení památkové obnovy dojde k nevratnému zániku jednotlivých objektů vytvářející jedinečné dílo.

Historie zámku:

Státní zámek Uherčice byl založen na přelomu 15. a 16. stol., patří k největším zámeckým areálům v ČR. Zámek je významný svou mimořádně kvalitní architektonickou a prostorovou podobou, která je daná jeho složitým stavebním vývojem. Nejvýznamnější stavební rozmach spadá do poslední čtvrtiny 16. století, kdy se uherčický zámek rozrůstá do velkolepého renesančního sídla. Po polovině 17. století byly realizovány barokní úpravy zámeckého areálu. Zámek je významný svou mimořádně kvalitní architektonickou a prostorovou podobou, která je daná jeho složitým stavebním vývojem. Renesanční vzhled zámku doplňují barokní a neoklasicistní interiéry. Spolu s romantickým krajinářským parkem je zámek součástí krajiny jižní Moravy. Díky různým stavebním a uměleckým epochám, které jsou do historie Uherčic vepsány, je zámek někdy označován za „učebnici slohů“. Bohatá umělecká výzdoba interiérů se přes své částečné narušení dochovala ve velmi autentické podobě.

Po válce byl zámek v užívání státního statku, pohraniční stráž a krátkou dobu sloužil též jako nápravný tábor pro ženy. V roce 1950 – od 50. l. 20. stol. zámek nevhodně využíván, těžce devastován, bez oprav, veřejnosti nepřístupný. Poslední opravy před r. 1995 proběhly ve 30. letech 20. stol. V roce 1987 – zámek převzalo do správy Jihomoravské muzeum ve Znojmě, které na jeho obnovu nemělo prostředky. V roce 1995 – objekt převzal Památkový ústav (dnes NPÚ) v Brně. Absence základní údržby a nedostatek úcty k tomuto kulturnímu dědictví napáchaly rozsáhlé škody, jejichž náprava je dnes nesmírně komplikovaná a nákladná.

Mezi hlavní přínosy tohoto projektu patří především:

- obnova, zpřístupnění a zatraktivnění projektem řešeného funkčního celku, jež je součástí národní kulturní památky – státního zámku Uherčice,
- významné zvýšení návštěvnosti památky (odhaduje se zvýšení roční návštěvnosti o přibližně 50 %, tedy na 6 600 návštěvníků).

Cíl projektu:

Hlavním cílem předkládaného projektu je především památková obnova projektem vymezeného samostatného funkčního celku jedinečného památkového objektu ve stavebně technickém havarijním stavu s velkým podílem restaurátorských prací.

Realizací projektu tak dojde k/ke:

- zvýšení atraktivity málo navštěvovaného památkového objektu – státního zámku Uherčice – očekávaný významný nárůst počtu návštěvníků zámku,

- rozšíření nabídky návštěvníkům památkového objektu (nová prohlídková trasa C) a zlepšení standardu poskytovaných služeb prostřednictvím vybudování návštěvnické infrastruktury,
- zpřístupnění části památkového objektu pro návštěvníky s omezenou mobilitou vytvoření zázemí pro návštěvníky (bez bariér bude hlavní vstup, arkádové a hlavní nádvoří, sala terrena, parky, ve zvláštním režimu rozárium, obě bývalé konírny jako návštěvnické centrum),
- vybudování nových expozic prezentující pestrou historii a obnovu zámku (expozice v západní konírně, expozice v sala terreně, expozice původního bytu šafáře),
- digitalizaci projektem dotčených částí areálu a zveřejnění virtuální prohlídky na webových stránkách, digitalizaci banketního sálu a jeho projekci, vytvoření časosběrného dokumentu a jeho prezentace v expozici,
- modernizaci a vybudování potřebných technologických zařízení pro funkční provoz obnovené památky,
- zabezpečení a ochraně obnovené části památkového objektu (EPS, EZS a CCTV).

Konečný stav po realizaci projektu:

V rámci předkládaného projektu bude provedena obnova funkčního celku části SZ Uherčice s názvem „ZÁMEK UHERČICE – ŠLECHTICKÉ SÍDLO JAKO DIVADELNÍ SCÉNA“, který bude provozován jako součást návštěvnického provozu – nová trasa C a jako kulturní, vzdělávací a společenské centrum oblasti – zejména mikroregionů Vranovsko a Jemnicko.

Dopady projektu:

- Zvýšení návštěvnosti památky – v souvislosti s rozšířením nabídky prohlídkových tras (o trasu C) se předpokládá průměrné navýšení návštěvnosti zámku přibližně o 50 %. Na základě odborného odhadu lze předpokládat, že obnovený areál ročně navštíví 6 600 osob.
- Rozšíření možností pobytu na zámku – realizací projektu vzniknou nové prohlídkové trasy. Jejich podrobný popis je součástí kapitol 6.2, 6.3 a 6.4.
- Budování užšího vztahu k živé památce a prohloubení jejího poznávání pomocí moderních expozic, volnočasových aktivit a případně dobrovolnické činnosti nejen u dětí, ale i v celé škále věkového spektra návštěvníků.
- Celý zámecký komplex se nachází na okraji turisticky navštěvovaného regionu – Vranovské přehrady, sloužícího jako širší rekreační zázemí brněnské aglomerace. Obnova areálu a jeho zpřístupnění návštěvníkům a zachování celého areálu pro příští generace zvýší atraktivitu celého regionu a jeho potenciálu pro rozvoj šetrného cestovního ruchu.